

BESCHERMING VAN UW HUISDIERVOGEL TEGEN HUISHOUDELIJKE GEVAREN

INTRODUCTIE

Iedereen weet dat wanneer je een peuter hebt, je je huis "kindveilig" moet maken om te voorkomen dat er ongelukken gebeuren. Hetzelfde geldt voor degenen onder ons die papegaaien of andere vogels in huis hebben. Met de nieuwsgierigheid en ondeugendheid van een tweejarige, een snavel die gemaakt is om dingen te vernielen en het vermogen om te vliegen, kunnen papegaaien binnenshuis gemakkelijk en snel in de problemen komen. Hieronder vindt u enkele tips om uw papegaai gelukkig, gezond en buiten gevaar te houden.

Laat uw vogel niet op huishoudelijke artikelen knagen

De snavel van een vogel groeit continu en knagen is een natuurlijk gedrag voor ze. Terwijl het knagen aan takken en bladeren in het wild zorgt voor vermaak en lichamelijke beweging, kan het knagen aan huishoudelijke artikelen gevaarlijk en zelfs dodelijk zijn.

Hieronder vindt u een lijst met stoffen die giftig kunnen zijn als ze worden ingeslikt. Let op: de lijst is verre van compleet, dus wees altijd voorzichtig en laat uw vogel alleen knagen aan speelgoed en materialen waarvan u zeker weet dat ze veilig zijn voor vogels.

Lood

Loodvergiftiging treedt op wanneer een vogel dit giftige metaal per ongeluk inslikt. Lood is zacht en heeft een zoete smaak waardoor het zeer smakelijk is. In het wild raken vogels vergiftigd als ze per ongeluk loodbevattende hagel of vislood opnemen. Bekende loodbronnen binnenshuis zijn onder meer glas-in-lood ramen, loodsoldeer, loodhoudende verf (gebruikt in oude huizen of schilderijen), loodkoorden of gewichtjes uit gordijnen, namaak- of kostuumjuwelen en visloodjes. Ook oude jaloezieën en linoleum kunnen lood bevatten. Helaas kan lood ook aanwezig zijn in ondeugdelijk vogelspeelgoed of in metalen voorwerpen die aan vogels worden gegeven om mee te spelen. Verschijnselen die kunnen optreden als gevolg van een vergiftiging met lood omvatten onder meer braken/regurgiteren, sloomheid, zwakte, rode urine/uraten, toevallen, spierkrampen, verlamming en (plotseling) overlijden.

Zink

Een vergiftiging met zink treedt op wanneer een vogel zink bevattende voorwerpen opeet. Veelvoorkomende bronnen van zink zijn gegalvaniseerde draadkooien, metalen ijzerwaren en muntgeld. Een voorbeeld hiervan zijn de Amerikaanse centen (pennies) die na 1982 zijn geslagen. Verschijnselen die kunnen optreden als gevolg van een zinkvergiftiging zijn onder andere sloomheid, zwakte, diarree, braken/regurgiteren, en meer drinken.

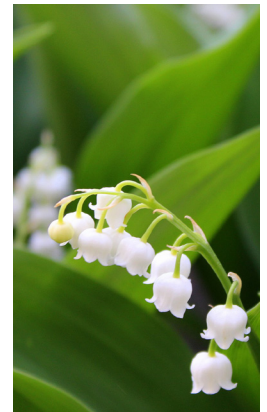

Tabak en marihuana (wiet)

Tabak en marihuana kunnen zeer schadelijk zijn als ze worden ingeslikt. Wanneer een huisdier toegang heeft gehad tot sigaretten, pruimtabak, nicotinekauwgom, -pleisters, of e-sigaretten bestaat een aanzienlijk risico op het ontwikkelen van een nicotinevergiftiging. Een vogel met nicotinevergiftiging kan gaan trillen, braken, diarree of toevallen vertonen en in coma raken. Een vergiftiging met marihuana geeft verschijnselen van sloomheid, zwakte, evenwichtsverlies en toevallen. Wees extra voorzichtig met eetbare producten die marihuana of nicotine bevatten, zoals bv nicotinekauwgom of eten waarin marihuana verwerkt is zoals spacecake of hasjbonbons. Eten dat lekker maakt voor ons, smaakt immers vaak ook lekker voor onze huisdieren! Vergelijkbaar met andere gifstoffen, is het belangrijk dat u onmiddellijk contact opneemt met een dierenarts wanneer u vermoedt dat uw vogel één van deze producten heeft opgegeten of eraan heeft geknaagd.

Planten

Een aantal plantensoorten kunnen giftig zijn als ze worden ingeslikt. Er zijn meldingen van vogels die vergiftigd zijn na het eten van bont kroonkruid (*Coronilla varia*), Rhododendron-soorten en planten van de Kalanchoë familie. Planten waarvan bekend is dat ze schade aan het hart kunnen veroorzaken zijn onder meer oleander, taxus, lelietje-van-dalen en vingerhoedskruid. Eikels en eikenbladeren bevatten een tannine die schade aan de lever kan veroorzaken. Andere veelvoorkomende planten die giftig zijn, zijn onder meer de Dieffenbachia, Lantana, parapluplant, lelietje-van-dalen, lelies, en rabarber. Let op: deze lijst is verre van volledig, dus zorg ervoor dat u van tevoren controleert of een plant giftig is of niet voordat u uw vogel er toegang toe geeft.

Bezoek aav.org of vind ons op Facebook: facebook.com/aavonline

BESCHERMING VAN UW HUISDIERVOGEL TEGEN HUISHOUDELIJKE GEVAREN

Andere giftige materialen

Andere giftige materialen die vaak in huizen worden aangetroffen, zijn onder meer ratten- en muizengif, insectenspray of andere verdelingsmiddelen en medicijnen. Zorg er daarom voor dat u altijd toezicht houdt op uw vogel terwijl deze uit zijn kooi is. Als uw vogel een van de bovengenoemde producten heeft ingenomen, of ziekteverschijnselen vertoont, zoek dan onmiddellijk hulp bij een dierenarts!

Elektrische snoeren verdienen nog een speciale waarschuwing. Sommige papegaaien knagen elektrische draden door als ze de mogelijkheid krijgen. Dit kan leiden tot brandwonden aan de snavel en tong, of ernstigere inwendige schade. Elektrische snoeren waar een wisselstroom of hoogspanning doorheen gaat, zijn daarbij gevaarlijker dan snoeren waar een gelijkstroom of laagspanning doorheen gaat.

Vermijd giftige dampen

De luchtwegen van vogels zijn extreem gevoelig voor ingeademde chemicaliën. Producten die normaliter geen problemen veroorzaken bij mensen of zoogdieren kunnen voor vogels uitermate giftig zijn. Hieronder vindt u een lijst met een aantal veelvoorkomende producten, die gevaarlijk zijn voor uw vogel wanneer ze in de buurt worden gebruikt. Het inademen van deze stoffen kan leiden tot een verscheidenheid aan ziekteverschijnselen bij uw vogel, die variëren van zeer mild tot aan plotselinge sterfte.

Nicotine in tabak en tabaksrook is zeer schadelijk. Verschijnselen worden meestal gezien bij vogels die langdurige blootgesteld zijn aan deze producten. Verschijnselen die gezien kunnen worden zijn onder meer rode ogen, ontstoken bijholtes, ademhalingsmoeilijkheden en een gebarsten, geïrriteerde huid. Langdurige blootstelling kan blijvende schade aan de luchtwegen veroorzaken en aanleiding geven tot ontwikkeling van hart- en vaatziekten. Inname van nicotine-houdende producten kan snel leiden tot sterfte. Als u sigaretten of e-sigaretten rookt, doe dit dan zoveel mogelijk buitenshuis en in ieder geval buiten bereik van uw vogel. Was bovendien uw handen goed voordat u uw vogel aanraakt.

Polytetrafluorethyleen (PTFE), beter bekend als Teflon

Polytetrafluorethyleen (PTFE), oftewel Teflon, is een van de meest voorkomende oorzaken van luchtwegvergiftiging bij gezelschapsvogels. Teflon is aanwezig in kookgerei met een antiaanbaklaag, airfryers, strijkijzers, hoezen voor strijkplanken, zelfreinigende ovens en warmtelampen. Wanneer Teflon tot boven 280°C wordt verhit, ontleedt de stof zich in zure gassen die bij inademing giftig zijn voor een vogel. Een Teflonvergiftiging leidt tot ademhalingsproblemen, wankel gang en evenwichtsstoornissen en zwakte. Daarnaast kan de vogel in coma raken en komen te overlijden. Bij (een vermoeden op) blootstelling aan PTFE dienen vogels direct naar een goed geventileerde ruimte verplaatst te worden; bij het vertonen van verschijnselen dient onmiddellijk medische hulp ingeschakeld te worden. Helaas overlijden veel vogels die de giftige dampen inademen. Zelfs wanneer direct en adequaat gehandeld wordt. Mensen kunnen overigens ook last krijgen van blootstelling aan de PTFE dampen, maar zijn een stuk minder gevoelig voor de effecten ervan. Om PTFE vergiftiging te voorkomen wordt geadviseerd om producten te gebruiken die geen Teflon bevatten, zoals keramische pannen. Daarnaast is belangrijk om te zorgen voor een goede ventilatie in ruimtes waar gekookt wordt, waarbij vogels bij voorkeur niet in dezelfde ruimte verblijven gedurende deze activiteiten.

Rook

Rook is een andere luchtgedragen gifstof die schadelijk is voor vogels. Alle rook kan schadelijk zijn voor uw vogel, of het nu rook is die afkomstig is van sigaretten, marihuana, motoruitlaatgassen, aangebrand eten, of van zelfreinigende of kapotte ovens. Koolmonoxide, waterstofcyanide, zure dampen en fijnstof in rook veroorzaken verschijnselen die vergelijkbaar zijn met een Teflonvergiftiging. Het kan tot enkele uren duren voordat de vogel verschijnselen gaat vertonen.

BESCHERMING VAN UW HUISDIERVOGEL TEGEN HUISHOUDELIJKE GEVAREN

Andere luchtgedragen gifstoffen

Andere luchtgedragen stoffen die giftig kunnen zijn voor vogels zijn luchtverfrissers, haarproducten, nagellak, geurkaarsen, spuitbussen, benzinedampen, verf, polyurethaan, mottenballen, ontsmettingsmiddelen, afvoerreinigers, insectensprays en reinigingsproducten zoals ammoniak en bleekmiddel. Oververhitte of gesmolten plastic schalen in de magnetron hebben ook geleid tot sterfte van papegaaien. Als er in uw huis schilder- of andere reparatiewerkzaamheden worden uitgevoerd, zorg dan dat uw vogels zo ver mogelijk uit de buurt van eventuele dampen worden geplaatst; bij voorkeur verhuist u ze tijdelijk naar een andere locatie waar het veilig is.

Wees voorzichtig met voedsel bestemd voor menselijke consumptie

Dat u bepaalde voedingsmiddelen kunt eten zonder daarvan medische problemen te ondervinden, betekent helaas niet dat dit ook voor uw vogels geldt. Chocolade en cafeïne, twee producten waar mensen vaak van genieten, zijn giftig voor vogels en kunnen hartritmestoornissen, angst en toevallen veroorzaken. Avocado's zijn ook giftig voor veel vogels; opname door een vogel kan ertoe leiden dat de longen vollopen met vocht en hartfalen optreedt. Planten uit de *Allium*-familie, zoals uien en knoflook, zijn giftig voor veel soorten; inname kan leiden tot bloedarmoede en leverschade. Alle zaden van vruchten van de *Prunus*-familie (o.a. kers, perzik, abrikoos, pruim) en van vruchten van de *Malus* (appel)-familie bevatten kleine hoeveelheden cyanide. Hoewel een enkel zaadje niet schadelijk is voor uw vogel is het beter om geen fruit met zaden aan uw vogels te geven. Zoutvergiftiging kan ook voorkomen, dus zorg ervoor dat u uw vogel geen sterk gezouten voedsel voert. Tot slot, voer uw vogel geen xylitol, aangezien er aanwijzingen zijn dat deze kunstmatige zoetstof zou kunnen leiden tot een dodelijk lage bloedsuikerspiegel bij vogels, honden en andere huisdieren.

Gebruik alleen veilig speelgoed

Hoewel geen enkel speelgoed 100% veilig is voor alle dieren, is het belangrijk om grote risico's te vermijden en speelgoed te gebruiken dat is gemaakt van materialen die veilig zijn. Onbehandeld hout, jute en palmladeren zijn materialen die veilig zijn en vaak worden gebruikt in vogelspeelgoed. Ook acryl en roestvrij staal, die lastig kapot te knagen zijn, zijn materialen die veilig gebruikt kunnen worden. Vermijd zachte kunststoffen waar uw vogel op kan knagen, evenals zachte metalen die gemakkelijk verbogen kunnen worden. Zorg daarnaast dat u toezicht houdt op uw vogel wanneer hij met zijn speelgoed speelt; als uw vogel delen van het speelgoed inslikt, zelfs wanneer dit gemaakt is van niet-giftige materialen, kan dit aanleiding geven tot een verstopping van de darmen, wat levensbedreigend kan zijn.

Wees extra voorzichtig als u uw vogel vrij in huis laat rondlopen of vliegen

Hoewel het leuk kan zijn om een gevederde metgezel te hebben en vliegen een geweldige verrijking is voor onze geliefde vogels, is extra voorzichtigheid geboden omdat ze snel in de problemen kunnen komen. Vogels kunnen tegen ramen, spiegels of plafondventilators vliegen en zichzelf bezeren. Openstaande deuren en ramen leiden tot ontsnapping en blootstelling aan de gevaren van het buitenleven, zoals roofdieren en verdwaald raken. Warmtebronnen zoals fornuizen, kachels en vuur kunnen ernstige brandwonden veroorzaken. Deuren, die voor veel vogels een ideale plek vormen om op te rusten, kunnen tenen verpletteren als ze dichtklappen. Een open toiletpot, emmer met water of zelfs een gedeeltelijk gevuld glas water kunnen verdrinkingsgevaar opleveren. Vogels die niet vliegen maar vrij rondlopen in huis lopen eveneens gevaar. Honden, katten en andere vogels kunnen uw vogel verwonden, de vogel kan tussen de deur komen, of iemand kan per ongeluk op de vogel stappen. Vogels zonder toezicht kunnen bovendien zichzelf verwonden tijdens het knagen aan muren, stoffen of andere voorwerpen. Als u zich meer bewust bent van uw omgeving en mogelijke gevaren die deze herbergt voor uw vogel, is dat een belangrijke eerste stap om te waarborgen dat uw dier veilig is en blijft.

BESCHERMING VAN UW HUISDIERVOGEL TEGEN HUISHOUDELIJKE GEVAREN

Wij houden van onze vogels en weten dat u dat ook doet. Nu u zich bewust bent van de gevaren die binnenshuis bestaan, kunt u veel voorkomende verwondingen en vergiftigingen voorkomen. Uw vogels gezond, gelukkig en veilig houden, dat is waar het bij de AAV om draait!

AAV: Vaststellen van de standaard in vogelgeneeskunde

Vogelgeneeskunde is een onderscheidend en erg gespecialiseerd vak waarvoor uitgebreide training, gevorderde vaardigheden en praktijken specifiek ontworpen en uitgerust om opgenomen vogels te behandelen noodzakelijk zijn. De Association of Avian Veterinarians is opgericht om dierenartsen te voorzien van deze speciale voorlichting en om ze up-to-date te houden aan de hand van de nieuwste informatie rondom vogelgeneeskunde. De AAV houdt jaarlijkse vogelgeneeskundecongressen en publiceert het peer- reviewed tijdschrift *Journal of Avian Medicine and Surgery*. De AAV draagt ook jaarlijks financieel bij aan de bescherming van vogels en sponsort wetenschappelijke studies om zo de vooruitgang van kennis binnen de vogelgeneeskunde te stimuleren.

© 2022

Association of Avian Veterinarians
1802 Antioch Church Road, Watkinsville, GA 30677

Voor meer informatie

Voor meer informatie over vogels kunt u uw dierenarts vragen naar kopieën van de volgende AAV Educatieve Brochures:

- Chlamydirose bij vogels
- Diergeneeskundige zorg voor uw gezelschapsvogel*
- Basiszorg voor gezelschapsvogels*
- Gedrag: Normaal en afwijkend
- Zorg voor hobbykippen
- Digitale weegschalen
- Veerverlies
- Voeding voor vogels
- Preventie van verwondingen en EHBO
- Management van chronisch ei-leggen bij gezelschapsvogels
- Ziekteverschijnselen bij gezelschapsvogels*
- Ultraviolet licht voor gezelschapsvogels
- Wanneer moet ik mijn vogel naar de dierenarts brengen?*
- Zoönosen bij hobbykippen*

*Beschikbaar in meerdere talen. Alle andere brochures zijn op het moment alleen beschikbaar in het Engels.

Online bronnen

Volg AAV op Facebook (www.facebook.com/aavonline) voor goede tips en het laatste nieuws voor vogeleigenaren. U kunt ons ook vinden op Twitter (@aavonline) en YouTube!

Onze website, www.aav.org, biedt een Find-a-Vet functie aan om u te helpen met het lokaliseren van vogelartsen over de gehele wereld. We bieden ook een verscheidenheid aan hulpbronnen aan zoals basisinstructies over de verzorging van vogels en meer. Bekijk de website vandaag nog!

Vrijwaring: De vertaalde informatie is in eerste instantie geschreven ten bate van de inwoners van Noord Amerika. Regelgeving kan per regio en land verschillen. Het is daarom mogelijk dat niet alles wat hier beschreven is toegestaan is in uw regio. U wordt daarom geadviseerd om te controleren of hetgeen hier beschreven wordt past binnen de regelgeving in uw omgeving, en dat u zich aan die regelgeving houdt.

Bezoek aav.org of vind ons op Facebook:
[facebook.com/aavonline](https://www.facebook.com/aavonline)